

RIIGI TEATAJA

Nr. 92.

29. oktoobril 1935.

Nr. 92.

- Art. 758. Eesti-Hollandi vahelise kokkuleppe kinnitamise seadus. — Kokkulepe.
759. Garnisoni määrustiku muutmise ja täiendamise seadlus.
760. Topo-hüdrograafia kutseliigi ohvitseride ettevalmistamise seadlus.
761. Väeliigi ohvitseride ettevalmistamise seadlus.
762. Otsus loa andmisest tööstuskoolide juures avatavast eelklassist algkooli lõpetanuile.
763. Äädika ja äädikhape müügi määrus.
764. Kohalikkudes vabrikutes ületöötamiseks sissetoodavate ja pärast ületöötamist välismaale tagasisaadetavate töötlemata kangaste tollita sisselaskmise ja nende ületöötamiseks tarvitatud toorainete sisseveotollimaksu tagasimaksmise määrase muutmise määrus.
765. Sundmäärus juuksetööstuste ja habemeajamise töötubade kohta Türil.

758. Eesti-Hollandi vahelise kokkuleppe kinnitamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. oktoobril 1935.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Haagis 12. oktoobril 1935 allakirjutatud Eesti-Hollandi vaheline kokkulepe.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva dekreediga kokkuleppe prantsuskeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Tallinnas, 23. oktoobril 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

Jul. Seljamäe
Välisminister.

Kokkulepe.

Kuna Eesti Valitsus ja Hollandi Valitsus soovivad kaasa aidata niipalju kui võimalik Eesti ja Hollandi Kuningriigi vahelise kaubavahetuse arenemisele, leppisid selleks nõutavalt volitatud allakirjutajad kokku järgnevates eeskirjades.

1. Eesti Valitsus kohustub selleks, et Eestis asuvatele võlgnikkudele antakse viibimata kasutada vajalikud deviisid võlanõudmistele rahuldamiseks, mis tekkinud enne käesoleva kokkuleppe maksmapanemist toimunud Hollandist või Hollandi Indiast, Surinamist või Curaçaost pärinevate kaupade ostmisest.

2. Juhul, kui vajalikud sisseveolitsentsid Hollandist, Hollandi Indiast, Surinamist või Curaçaost pärinevate kaupade sisseveoks, kohustub Eesti Valitsus selleks, et importijaile antakse kasutada ühtlasi vajalikkude deviiside transfereerimise load.

3. Välja arvatud Eesti Valitsuse poolt monopoliseeritud kaupade sissevedu, ei kitsendata Eestist pärinevate ja aasta jooksul Hollandisse välja-veetud kaupade väärtuse piirides Hollandist pärinevate kaupade sissevedu Eestisse ega nende ostuhinna transfereerimist. Eesti Valitsus kohustub käsitlema monopoliseeritud sissevedu võimalikult suure heatahtlikkusega ning diskriminatsioonita sisseveo kasuks kolmandaist maadest.

4. Hollandi Indiast, Surinamist ja Curaçaost pärinevate ja Eesti Valitsuse poolt monopoliseeritud või monopoliseerimata kaupade sissevedu Eestisse ning nende ostuhinna transfereerimist käsitletakse võimalikult suure heatahtlikkusega ning diskriminatsioonita sisseveo kasuks kolmandaist maa-dest.

5. Alljärgnevas nimetatud Hollandist pärinevad kaubad ei allu Eestis teissugustele või kõrgematele tollidele, kui allpool väljendatud.

Eesti tollitariifi §-id	Kaupade nimetus	Tollid Eesti kroonides ühe kilogrammi pealt vastavalt Eesti tollitariifis näidatud tollitamisega üksustele
Ex 62,6	Elustaimed	0,075
Ex 62,7	Lillesibulad	0,50
24,3	Kakaopulber	0,75
Ex 169,10	Raadioaparaadid	3,—
Ex 130	Berliini sinine	0,25

6. Hollandi Valitsus lubab Eesti Valitsusele allpoolloendatud kontingendid alljärgnevas nimetatud Eestist pärinevate kaupade sisseveoks.

Hollandi statistika §-id	Kaupade nimetus	Aastakontingent kilogrammides
34	Angerjad, värsked või elusad . . .	20000
646	Toolipõhjad puumööblile, praegu kontingenditud	65000
813—814	Paber	427050
818	Pakkimispaper	15450

7. Hollandi Valitsus kohustub käsitlema kontingentimiskorraldusi sääraselt, mis kindlustaks artiklis 6 loendatud kontingentide võimalikult täielikku kasutamist.

8. Hollandi Valitsus kohustub käsitlema võimalikult suure heatahtlikkusega Eestist pärinevate kaupade sissevedu Hollandisse, Hollandi Indiasse, Surinami või Curaçaosse, kui nende kaupade sissevedu on kontingenditud.

9. Mis puutub peale käesoleva kokkuleppe maksmapanemist kummagi riigi Euroopa territooriumides tarvitusele võetavatesse kaupade sisseveo kitsendustesse, siis mõlemad valitsused arvestavad endi vastastikuseid huvisid ja eelmist väljavedu.

10. Eelmistes eeskirjades ettenähtud kord jõustub viieteistkümnendal päeval peale käesoleva kokkuleppe allakirjutamist ning seda võidakse üles öelda ühekuise etteteatamisega.

Sellē tõenduseks allakirjutanud kirjutasid alla käesoleva kokkuleppe.

Tehtud kahes eksemplaris Haagis 12. oktoobril 1935.

Fr. Akel.

A. van Kleffens.

Arrangement.

Le Gouvernement de l'Estonie et le Gouvernement des Pays-Bas, désirant contribuer autant que possible au développement des échanges commerciaux entre l'Estonie et le Royaume des Pays-Bas, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes :

1. Le Gouvernement estonien s'engage à ce que les devises nécessaires pour satisfaire à des créances résultant de l'achat de marchandises d'origine néerlandaise ou originaires des Indes néerlandaises, du Surinam ou de Curaçao, effectué avant la mise en vigueur du présent accord soient mises sans retard à la disposition des débiteurs en Estonie.

2. Dans le cas où des licences d'importation sont nécessaires à l'importation de marchandises originaires des Pays-Bas, des Indes néerlandaises, du Surinam ou de Curaçao, le Gouvernement estonien s'engage à ce que les autorisations pour le transfert des devises nécessaires soient mises à la disposition des importateurs simultanément.

3. A l'exception des importations monopolisées par le Gouvernement estonien l'importation en Estonie et le transfert des prix d'achat de marchandises d'origine néerlandaise seront admis sans restrictions dans les limites de la valeur annuelle des exportations des marchandises d'origine estonienne aux Pays-Bas. Le Gouvernement estonien s'engage à traiter les importations monopolisées avec la plus grande bienveillance possible, sans discrimination en faveur d'importations de pays tiers.

4. L'importation en Estonie et le transfert des prix d'achat de marchandises, monopolisées par le Gouvernement estonien ou non, originaires des Indes néerlandaises, du Surinam et de Curaçao, sera traitée avec la plus grande bienveillance possible, sans discrimination en faveur d'importations de pays tiers.

5. Ne seront soumis en Estonie à un droit de douane autre ou plus élevé que les droits spécifiés ci-dessous les produits d'origine néerlandaise y indiqués :

Numéro du tarif estonien	Articles	Droits par 1 kilogramme en couronnes estoniennes suivant les unités de perception indiquées dans le tarif douanier estonien
ex 62,6	Plantes vivantes	0,075
ex 62,7	Oignons à fleurs	0,50
24,3	Cacao en poudre	0,75
ex 169,10	Appareils de radio	3,—
ex 130	Bleu de Berlin	0,25

6. Le Gouvernement néerlandais accorde au Gouvernement estonien les contingents spécifiés ci-dessous en ce qui concerne l'importation des marchandises d'origine estonienne y indiquées.

Numéro des statistiques néerlandaises	Articles	Contingent annuel en kilogrammes
34	Anguilles fraîches ou vivantes	20.000
646	Fonds de siège pour meubles en bois, actuellement contingentés	65.000
813—814	Papier	427.050
818	Papier d'emballage	15.450

7. Le Gouvernement néerlandais s'engage à appliquer les mesures de contingentement de manière à assurer autant que possible l'utilisation complète des contingents visés à l'article 6.

8. Le Gouvernement néerlandais s'engage à traiter avec la plus grande bienveillance possible l'importation aux Pays-Bas ou aux Indes néerlandaises, au Surinam ou à Curaçao des marchandises d'origine estonienne pour autant que l'importation de telles marchandises soit contingentée.

9. En ce qui concerne les restrictions à l'importation de marchandises qui seraient établies après la mise en vigueur du présent arrangement dans leurs territoires respectifs en Europe, les deux Gouvernements tiendront compte de leurs intérêts mutuels et de leurs exportations antérieures.

10. Le régime prévu par les dispositions précédentes entrera en vigueur quinze jours après le jour de la signature du présent arrangement et pourra être dénoncé avec un préavis d'un mois.

En foi de quoi les soussignés ont signé le présent arrangement.

Fait en double à la Haye, le 12. octobre 1935.

Fr. Akel.

A. van Kleffens.

759. Garnisoni määrustiku muutmise ja täiendamise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 18. oktoobril 1935.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934).

I.

Garnisoni määrustiku (RT 18 ja 77 — 1929) § 12, 21, 34, 54, 55, 81, 83, 84, 151, 178, 186, 219, 277, 398 ja 597 ning § 84 juurde kuuluv lisa nr. 5 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 12. Garnisoniülemad alluvad garnisoniteenistuse alal vahetult:

1) Tallinna garnisoniülem ja diviisiülematest garnisoniülemad — kaitseväge juhatajale;

2) kaitseringkonna ülematest garnisoniülemad — vastavale diviisiülemale;

3) merekindluste garnisoniülemad — merejõudude juhatajale;

4) teised garnisoniülemad — kaitseringkonna ülemale, kelle piirkonnas asub garnison.

§ 21. Garnisoniülema distsiplinaarvõim on ette nähtud Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluses.

§ 34. Komandandi distsiplinaarvõim on ette nähtud Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluses.

§ 54. Vastavalt oma tähtsusele valve-esemed jagunevad valve suhtes viide liiki:

I liik: 1) Riigivanema korter; 2) Riigikogu hoone istungjärgu ajal; 3) Vabariigi Valitsuse koosolekuruumid (hoone); 4) need keskasutiste ja diviiside relvade, laskemoona ja lõhkeainete laod ja muud valve-esemed, millised on määratud Kaitseministri poolt I liiki kuuluvaks.

Kõik esimesse liiki kuuluvad valve-esemed on iseäralise sõjalise või riikliku tähtsusega.

II liik: 1) need esimesse liiki mittekuuluvad relvade, laskemoona ja lõhkeainete laod, millised asuvad väljaspool kasarmute piirkondi; 2) garnisoni arestimajad; 3) väeosade arestimajad ja ruumid, kui seal kinni peetakse kohtuotsuse põhjal või eeluurimise all olevaid areteeritud.

III liik: relvade, laskemoona ja lõhkeainete laod kasarmute piirkondades.

IV liik: kõik keskasutiste, diviiside ja väeosade toitlus- ja kraamilaod väljaspool kasarmute piirkondi.

V liik: toitlus-, kraami- ja küttepuude-laod jne. kasarmute piirkondades ja kõik allüksuste laod kasarmutes.

Juhul, kui tekib kahtlus, millisesse liiki (II—V) kuuluvaks lugeda valveese, otsustab küsimuse diviisiülem oma piirkonnas.

Vajaduse korral diviisiülematel on õigus arvata kolmandasse liiki kuuluvaks ka väljaspool kasarmute piirkondi asuvaid relvade, laskemoona ja lõhkeainete ladusid, kui nende ladude kaugus lähemast kasarmust ei ületa üht kilomeetrit.

§ 55. Vastavalt § 54 tähendatud valve-esemete liikidele valve korraldatakse järgmiselt:

I liigi valve-esemete juurde määratakse: vahtkonnaülemaks ohvitser või ülejateenija allohvitser; vajaduse korral vahtkonnaülema abiks allohvit-

ser; tunnimeesteks kolm sõdurit iga ööpäevase ja kaks sõdurit iga öise vahiposti jaoks; sõdureid piilkondadeks ja kuulipildureid vajalikul arvul.

II liigi valve-esemete juurde määratakse: vahtkonnaülemaks ohvitser või allohvitser; vajaduse korral vahtkonnaülema abiks allohvitser või sõdur; tunnimeesteks kolm sõdurit iga ööpäevase ja kaks sõdurit iga öise vahiposti jaoks. Vajaduse korral vahiposte võib päeva ajal ühendada (§ 40, lõige 3 p. 2). Kui garnisoni arestimajas peetakse kinni ohvitseri (kv. ametnikku), määratakse vahtkonnaülemaks harilikult ohvitser. Kui aga garnisoni arestimaja läheduses asub komandantuuri või mõne väeosa korrapidaja ohvitser, siis võidakse garnisoniülema korraldusel määrata ka ohvitseride (kv. ametnikkude) peavahis kinnipidamise ajal vahtkonnaülemaks üleajateenija allohvitser; niisugusel korral kõiki vahtkonnaülema-ohvitseri kohuseid areteeritud ohvitseri (kv. ametniku) suhtes täidab komandantuuri või läheduses oleva väeosa korrapidaja ohvitser.

III liigi valve-esemete juures täidab vahtkonnaülema kohuseid vahipostile lähima allüksuse korrapidaja. Tunnimeesteks määratakse kaks sõdurit iga vahiposti jaoks ja tunnimehed pannakse välja ainult ööks, kuna päeval valvab neid esemeid korrapidaja ise, tema abi või selleks määratud valvur. Vajaduse korral selle liigi esemete valvet võib korraldada diviisiülema loal vaht- või valvkondadega, millised panevad välja tunnimehi või valvureid ka päeval.

IV liigi valve-esemete juures korraldatakse vajaduse kohaselt kas alaline või ainult öine valve valvurite või valvurite-eraisikute abil.

V liigi valve-esemete juures teostab alalist järelevalvet selleks määratud lähima allüksuse korrapidaja või vastav ametimees.

Vajaduse korral määratakse piilureid valve kõvendamiseks, või pannakse valvekohused väeosa välisvalvureile.

§ 81. Garnisoni vahtkondade revident on garnisoniülema korraldusel iga 24 tunni peale määratav ohvitser kogu garnisoni või teatava piirkonna vahtkondade ja valvkondade (valvurite, ka valvurite-eraisikute) teenistuskohuste täpsa täitmise järelevalvamiseks ja nende tegevuse revideerimiseks.

Vahtkondade revidendi ülesanded garnisoniülem võib panna selle väeosa korrapidajale ohvitserile, kelle läheduses vahtkonnad asuvad.

§ 83. Peale § 80—82 ettenähtud isikute on garnisoni vahtkondade revideerimise õigus: 1) ülematel, kellele vahtkonna meeskond (vahtkonnaülema alluvust ei arvestata) allub alalise teenistuse korras, alates kompaniiülemast, ja kõigil sama kompanii rühmaülematel; 2) kaitsevägede juhataja või Kaitseministri poolt kirjalikult volitatud isikutel; 3) kaitsevägede staabi, diviisi staabi ja kaitseringkonna staabi ülematel; 4) komandandi volitusel kõigil temale alluvail ohvitseridel; 5) üleajateenijatel kompaniiülema igakordsel korraldusel, kusjuures üleajateenijad võivad revideerida ainult oma kompaniist väljapandud üksikuid valveposte, valvkondi ja neid vahtkondi, kus vahtkonnaülemaks on kas samal või madalamal ametikohal teeniv üleajateenija või ajateenija.

§ 84. Riigivanema ning § 80, 82 ja 83 tähendatud isikute ilmunisel vahtkonnaruumi või nende kohtamisel väljaspool vahtkonnaruumi vahtkonnaülem on kohustatud esinema ettekandega (lisa nr. 5):

1) vahtkonnaülem-ohvitser — Riigivanemale ning § 80 ja § 83 p. 1—3 tähendatud isikuile, arvatud välja rühmaülemad;

2) vahtkonnaülem-üleajateenija — peale p. 1 nimetatute ka rühma-ülemaile ning § 82 ja § 83 p. 4 tähendatud isikuile, samuti § 83 p. 5 korras revideerima ilmunud temast kõrgemal ametikohal olevaile üleajateenijaile;

3) vahtkonnaülem-ajateenija — peale p. 1 ja 2 tähendatud isikute ka § 83 p. 5 korras revideerima ilmunud üleajateenijaile.

Enne esinemist ettekandega vahtkonnaruumis vahtkonnaülem rivistab ärkvel olevad vahtkonna toimkondlased relvadega § 102 ja 142 kohaselt ja annab käskluse: „Valvel!“. Revideerijal on õigus lasta rivistada kõik vahtkonnaruumis viibivad vahtkonna toimkondlased.

Kui vahtkonnaülem on väljaspool vahtkonnaruumi juba esinenud ettekandega, siis koos revideerijaga vahtkonnaruumi tulles ta ainult rivistab vahtkonna ja annab käskluse: „Valvel!“.

Komandandi volitusel revideerima ilmunud ohvitseri, kellele vahtkonna meeskond ei allu alalise teenistuse korras, ja rühmaülemaid vahtkonnaülem-ohvitser informeerib olukorrast vahtkonnas. Samuti talitab vahtkonnaülem-üleajateenija temaga võrdsel ametikohal oleva revideerija-üleajateenija suhtes.

§ 151. Igal vahipostil peavad olema valgustusabinõud vahiposti piirkonna valgustamiseks ja signaalkellade kontaktid vahtkonnaruumiga ühenduse pidamiseks.

Iga välisposti jaoks peab olema vile, talveperioodil harilikult üks vahiposti kasukas ja kaks paari viltsaapaid, muul ajal kaks vihmapalitut. Peale selle garnisoniüleva määramisel iga kaugema välisposti jaoks antakse täiendavalt välja talveperioodiks veel üks postikasukas ja üks paar viltsaapaid.

Iga vahtkonnaruumi ja vahiposti jaoks peab olema vajalikul määral tule-tõrjevahendeid.

§ 178. Kui haiguse iseloom nõuab vahtkonnaüleva viibimatut vabas-tamist toimkonnast või kui vahtkonnaülem mõnel muul põhjusel toimkonnast välja langeb, astub tema asemele § 158 lõike 4 ja § 207 ja 214 kohaselt tema abi või muu asetäitja, kes täidab vahtkonnaüleva kohuseid kuni vahtkonna üleandmiseni uuele vahtkonnaülevale.

Kui väljalangenud vahtkonnaüleva asetäitjaks on tema abi, siis vahtkonna ja vahipostide vastuvõtmine uue vahtkonnaüleva poolt toimub vahtkondade revidendi juuresolekul.

Kui väljalangenud vahtkonnaülevat asendas mitte tema abi, vaid muu asetäitja, siis vahtkonna ja vahipostide vastuvõtmist vana vahtkonnaüleva asetäitjalt uus vahtkonnaülem toimetab komandandi või tema asetäitja ja vahtkondade revidendi juuresolekul. Kui revident on mingisugustel põhjustel välja langenud ja uus määramata, või kui vahipostil olev tunnimärg ei tunne isiklikult vahtkondade revidenti, siis asendab revidenti üks tunnimärg alalistest ülematest, alates kompaniülemast ülespoole, keda tunnimärg tunneb isiklikult.

Kui vahipostil olev tunnimärg ei tunne isiklikult ka komandanti või tema asetäitjat, või kui temal tekib vähemgi kahtlus nende isikute suhtes, siis kutsutakse välja vahiposti üleandmise ja tunnimärgi vahetamise juurde veel üks eelmises lõikes tähendatud tunnimärgi alalistest ülematest.

§ 186. Vahtkonnaülem võtab vastu uusi areteerituid harilikult ainult komandandi korraldusel vastava areteerimislehe (lisa nr. 13) põhjal. Korra-rikkumise lõpetamiseks erakorralise arestiga Kaitseväge distsiplinaarkariis-tuste seadluses ettenähtud korras areteerituid ta võtab vastu areteerija isik-

liku käsu või ettekirjutuse põhjal ja § 175 ettenähtud juhul ka politsei nõudmisel. Kahel viimasel juhul ta teatab vastuvõtmisest viibimata vahtkondade revidendile ja komandandile.

Politsei poolt § 175 ettenähtud korras areteeritute kohta vahtkonnaülem võtab areteerijalt allkirja areteeritute raamatu areteerimise põhjuse lahtis.

§ 219. Tunnimees laseb oma vahiposti piirkonda ainult oma vahtkonnaülemat, selle abi ja järjekorralise vahetuse tunnimeest. Kõiki teisi vahiposti piirkonnale lähenevaid isikuid ta käsutab seisma postitabelis tähendatud kaugusel (harilikult umbes 25 sammu) ja laseb neid vahiposti piirkonda ainult vahtkonnaülema või selle abi juuresolekul.

Garnisoniülemal on õigus vajaduse korral teha erandeid mõnede vahipostide piirkonda laskmise korras. Niisugusel juhul erinevused üldisest korrast peavad olema selgesti väljendatud vahipostide tabelis.

§ 277. Tunnimees ei tervita: vahetamise ajal vahipostil (§ 113 ja § 114 kolmas lõige), päikese loojaminekust tõusuni, vahipostidel areteeritute vahetul valvamisel (näit. jalutuskäigul või töödel olevate areteeritute ja nende kambri ukse juures, isiku kinnipidamisel vahipostil või läheduses) ja tulikahju või rahutuste puhul väljapandud erakorralistes vahtkondades.

Garnisoniülemal on õigus keelata peale selle tervitamine vahipostidel, mis nõuavad erilist valvsust, samuti muuta mõnede vahipostide suhtes keeldu tervitada päikese loojaminekust tõusuni. Kõrvalekaldumised üldisest tervitamiskorrast peavad olema selgesti väljendatud vastavas vahipostide tabelis.

Saatetunnimehed areteeritu saatmisel ja vahtkonnast väljasaadetud piilkonnad kedagi ei tervita.

§ 398. Areteeritutel on keelatud: tekitada kära, laulda, vilistada, pidada ühendust kõrvaliste isikutega, avada omavoliliselt aknaid ja sealt midagi välja loopida, rääkida möödaminejatega, neile signaliseerida, midagi neile üle anda või neilt vastu võtta, rikkuda arestimaja sisseaset või rikkuda arestimajas maksmapandud korda mõnel muul viisil.

Eeluurimis- ja kohtualuseid kaitsevaelasi käesolevas paragrahvis loetletud keeldudest üleastumise või arestimajas maksmapandud korra muul viisil rikkumise eest, kui Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluses ettenähtud karistused nende suhtes osutuvad mitteküllaldasteks, komandant võib karistada paigutamiseiga pimedasse kartserisse vastavalt Kaitsevaelise vangistuse seadluse § 46 ja 47.

Komandandi loal võivad areteeritud mängida malet ja muid mittehasartseid mängu.

§ 597. Truudusttöotuse võtmiseks noortelt üksustes, mis asuvad alaliselt väljaspool oma väeosa garnisoni, määratakse ühe kohaliku väeosa ülem selle diviisiülema korraldusel, kelle diviisi piirkonda kuulub üksuse asukoha garnison.

Teise väeosa juurde läkitatud noortelt sama väeosa ülem võtab ka truudusttöotuse.

Truudusttöotuse võtmine käesolevas paragrahvis tähendatud juhtudel toimub § 592—596 kirjeldatud korras, välja arvatud noorte ülendamine, mis teostatakse selle väeosaülema käsukirjaga, kelle ülesandeks on ülendatavate teenistuskäiku puutuvate küsimuste lahendamine.

Lisa nr. 5.Garnisoni määrustiku § 84 juurde.Vorm nr. 3.Näitlik.

Vahtkonnaülemate ettekannete näidised.

1) Tallinna garnisoni arestimajas:

„Härra Riigivanem (kindral, kolonel), Tallinna garnisoni arestimaja vahtkonna koosseis: üks ohvitser, üks allohvitser ja 11 sõdurit. Areteeritud: 3 ohvitseri, 10 üleajateenijat ja 31 ajateenijat.

Vahtkonnas ja vahipostidel on kõik korras (või: oli see ja see juhtumus)“.

2) II diviisi laskemoona ladude juures:

„Härra kolonel (major, leitnant), II diviisi laskemoona ladude vahtkonna koosseis: 1 allohvitser ja 9 sõdurit.

Vahtkonnas ja vahipostidel on kõik korras (või: oli see ja see juhtumus)“.

II.

Sama määrustikku täiendatakse § 151¹ järgmises redaktsioonis:

§ 151¹. Kõik §§ 148, 150 ja 151 loetletud esemed muretsseb ja hoiab korras väeosa (asutis), kelle huvides vahtkond asutatud.

Kui vahtkond on välja pandud mitme väeosa huvides, siis vahtkonnaruumi sisseseade ja vahipostide varustise muretsemise ja korrashoiu kohta tekkinud küsimused lahendatakse selle diviisi ülema korraldusel, kelle piirkonnas vahtkond asetseb.

Tallinnas, 18. oktoobril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-major

Kaitseminister.

760. Topo-hüdrograafia kutseliigi ohvitseride ettevalmistamise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 23. oktoobril 1935.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934).

I.

Üldeeskirjad.

§ 1. Topo-hüdrograafia kutseliigi ohvitseride ettevalmistamine toimub kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonna juures korraldataval topo-hüdrograafia kursusel.

§ 2. Topo-hüdrograafia kursus komplekteeritakse õpilastega vabatahtlikul alusel.

II.

Õpilaste vastuvõtmine topo-hüdrograafia kursusele.

§ 3. Topo-hüdrograafia kursusele võib vastu võtta neid sõjakooli aspirantideklassi edukalt lõpetanud ajateenijaid aspirante, portupei-aspirante ja üleajateenijaid-allohvitsere ning tegelikus kaitseväeteenistuses või reservis olevaid kõrgema haridusega täiendushvitserid, kes vastavad järgmistele tingimustele:

1) ei ületa vanuselt: ajateenijad aspirandid ja üleajateenijad-allohvitsersed — 25 aastat, täiendushvitserid — 28 aastat;

2) omavad vähemalt keskkooli (1923 a.), gümnaasiumi, Tallinna tehnikumi, Tallinna või Tartu pedagoogiumi täielikku haridust;

3) omavad hääleõigust Riigikogu valimistel ja rahvahääletusel ning riigiteenistuses olemise õigust;

4) ei seisa kohtu või eeluurimise all ega ole tunnustatud maksujõuetuks ärialal.

§ 4. Kaitseväge juhatajal on õigus teha erandeid eelmises (3) paragrahvis ettenähtud vanuse ülemmäära (p. 1) kohta.

§ 5. Ajateenijad aspirandid, portupei-aspirandid, üleajateenijad-allohvitsersed ja kõrgema haridusega täiendushvitserid, kes soovivad astuda topo-hüdrograafia kursusele, esitavad sellekohase sooviavalduse väeosaülemale komando järjekorras. Väeosaülemale kohuseks on valvata, et soovijad vastaksid § 3 p. 1 ja 2 väljendatud tingimustele.

Kõrgema haridusega täiendushvitserid-reservväelased, kes soovivad astuda topo-hüdrograafia kursusele, esitavad vastava sooviavalduse kaitseväge staabi topo-hüdrograafiaosakonna ülemale, lidades sooviavaldusele:

1) haridust tõendava tunnistuse;

2) ametlikult tõestatud päevapildi;

3) lühida elulookirjelduse;

4) perekonnaseisu-tunnistuse;

5) tõestatud ärakirja teenistuskirjast;

6) allkirja, et sooviavalduse esitaja vastab § 3 p. 3 ja 4 väljendatud tingimustele.

§ 6. Sooviavaldused topo-hüdrograafia kursusele astumiseks ühes § 5 järgi nõutavate dokumentidega esitatakse vähemalt kaks kuud enne kursuse avamist.

§ 7. Topo-hüdrograafia kursus avatakse vastavalt vajadusele kaitseväge juhataja korraldusel.

Topo-hüdrograafia kursuse avamine tehakse iga kord avalikult teatavaks vähemalt kuus kuud enne kursusele vastuvõtmiseks korraldatavate võistluskatsete algust.

§ 8. Topo-hüdrograafia kursusele astuda soovijatele toimetatakse arstlik järelevaatus ning korraldatakse enne kursuse avamist võistluskatsed matemaatikas, joonestamises ja ilukirjutamises.

§ 9. Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõtmise korra jv võistluskatsete kavad ning hindamise, arstliku järelevaatuse ja valiku alused määrab kaitseväge juhataja.

§ 10. Võistluskatsete ja arstliku järelevaatuse kestel ei saa katsetel või järelevaatusel viibivad reservväelased riigilt mingisugust tasu, varustist ega toitu. Võistluskatsetega ja arstliku järelevaatusega seotud sõidukulud neile ei tasuta.

§ 11. Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõetud ajateenijad aspirandid, portupei-aspirandid, ülejateenijad-allohviterid ja täiendusohvitserid kustutatakse väeosa nimestikust ja viiakse üle kaitsevägede staabi topo-hüdrograafia-osakonda.

Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõetud ajateenijad aspirandid pärast sundusliku tegeliku kaitseväge teenistuse aja väljateenimist jäetakse tegelikku kaitseväge teenistusse ning määratakse kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiosakonna topo-hüdrograafia õpilaste-üleajateenijate ametikohtadele.

Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõetud portupei-aspirandid ja ülejateenijad-allohviterid määratakse kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonna topo-hüdrograafia õpilaste-üleajateenijate ametikohtadele.

Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõetud tegelikus kaitseväge teenistuses olevad kõrgema haridusega täiendusohvitserid määratakse kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiosakonna topo-hüdrograafia õpilaste-ohvitseride ametikohtadele.

Topo-hüdrograafia kursusele vastuvõetud kõrgema haridusega täiendusohvitserid-reservväelased loetakse tegelikku kaitseväge teenistusse astunuteks kursusele ilmunise päevast arvates, kustutatakse reservväe arvelt ja määratakse kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonna topo-hüdrograafia õpilaste-ohvitseride ametikohtadele.

III.

Õppetöö topo-hüdrograafia kursusel.

§ 12. Õppetöö eesmärgiks topo-hüdrograafia kursusel on ette valmistada eriteadlasi kaitseväelisteks topo-hüdrograafilisteks töödeks.

§ 13. Õppetöö topo-hüdrograafia kursusel kestab mitte üle kahe aasta.

§ 14. Topo-hüdrograafia kursuse õppekava koostatakse kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonnas ja kinnitatakse kaitsevägede juhataja poolt.

§ 15. Topo-hüdrograafia kursuse õpilastele korraldatakse lõppkatsed. Õpilaste oskuste ja teadmiste hindamise alused katsetel määrab kindlaks kaitsevägede juhataja. Katsed teostatakse kaitsevägede staabi ülema korraldusel.

§ 16. Topo-hüdrograafia kursuse õpilased, kes on edukalt sooritanud lõppkatsed (§ 15), jäetakse teenima kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonna topo-hüdrograafia õpilaste ametikohtadele kuni Väeliigi ohvitseride ettevalmistamise seadluses ettenähtud sõjakooli ohvitserideklassi määramiseni.

§ 17. Topo-hüdrograafia kursuse õpilased, kes ei suutnud lõpetada topo-hüdrograafia kursust (§ 15), arvatakse käsutus- või reservväkke, kusjuures need, kes ei oma ohvitseri auastet, ühendatakse kas lipnikkudeks või nooremleitnantideks Ohvitseride teenistuskäigu seadluses määratud alustel ja korras.

Erandina õpilasi, kes kursusele on vastu võetud ülejateenijate ametikohtadelt ja kes kursuse kestel vähemalt headeks on atesteeritud, võib jätta tegelikku kaitseväge teenistusse ja määrata väeosadesse ülejateenijate-allohviteride ametikohtadele.

§ 18. Topo-hüdrograafia kursuse lõpetanud kaitseväelased on kohustatud teenima alalises kaitseväes iga kursusel viibitud kuu eest kaks kuud.

IV.

Õpilaste vabastamine topo-hüdrograafia kursuselt.

§ 19. Topo-hüdrograafia kursuse õpilasi võib vabastada enne õppetöö lõppu kaitsevägede staabi ülem järgmistel juhtudel:

1) kui haiguse või kehalise vigastuse tõttu õpilane arstliku komisjoni otsusega on tunnustatud riviteenistuseks kõlbmatuks;

2) kui õpilane on nõrga edasijõudmisega õppustes või distsipliininõuetele mittevastava ülalpidamisega.

Topo-hüdrograafia kursuselt vabastatud õpilastega toimetatakse § 17 kohaselt.

§ 20. Kaitseväeteenistuseks kõlbmatuteks tunnustatud topo-hüdrograafia kursuse õpilased vabastatakse kaitseväeteenistusest vastavates teenistuskäigu seadlustes ettenähtud korras.

V.

Õppetöö sõjakoolis ja praktika topo-hüdrograafia osakonnas.

§ 21. Sõjakooli jalaväe ohvitserideklassi avamisel läkitatakse topo-hüdrograafia kursuse lõppkatsed edukalt sooritanud õpilased (§ 16) jalaväe ohvitserideklassi kaadriohvitserikutsesse ettevalmistamiseks.

§ 22. Sõjakooli jalaväe ohvitserideklassi läkitatud topo-hüdrograafia kursuse lõpetanud õpilased, kes ei oma ohvitseri auastet, ühendatakse lipnikudeks sõjakooli läkitamisel.

§ 23. Sõjakooli jalaväe ohvitserideklassi edukalt lõpetanud topo-hüdrograafia kursuse lõpetanud täiendusohvitserid läkitatakse kuueks kuuks kaitsevägede staabi topo-hüdrograafiaosakonda tagasi kutsealasele praktikale. Kutsealase praktika edukalt sooritanud ja kaitsevägede staabi ülema poolt kaadriohvitserikutsesse väärilisteks tunnustatud täiendusohvitserid viiakse üle topo-hüdrograafia kutseliiki kaadriohvitseri õigustega, kusjuures need, kes ei oma nooremleitnandi auastet, ühendatakse nooremleitnantideks.

§ 24. Ohvitserideklassi lõpetanud täiendusohvitseride kutsealase praktika (§ 23) alused määrab kindlaks kaitsevägede juhataja.

§ 25. Topo-hüdrograafia kursuse lõpetanud ja sõjakooli ohvitserideklassi läkitatud ohvitserid, kes ei suutnud lõpetada sõjakooli ohvitserideklassi või keda ei ole tunnustatud kaadriohvitserikutsesse väärilisteks (§ 23), arvatakse reservväkke, kusjuures neid, kes ei oma nooremleitnandi auastet, võidakse reservväkke arvamisel ühendada nooremleitnantideks täiendusohvitseri õigustega ning täiendusohvitseridena üle viia topo-hüdrograafia kutseliiki.

VI.

Lõppeeskirjad.

§ 26. Vajalikud juhendid käesoleva seadluse elluviimiseks ja teostamiseks annab Kaitseminister kaitsevägede staabi ülema ettepanekul.

§ 27. Käesolevat seadlust kohaldatakse arvates 1. juunist 1935.

§ 28. Käesoleva seadluse maksamahakkamisega kaotavad maksvuse Sõjaväe seadluste XV raamatu (neljas väljaanne) § 1380—1416.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-major

Kaitseminister.

761. Väeliigi ohvitseride ettevalmistamise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 23. oktoobril 1935.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934).

1. osa.

Üldeeskirjad.

1. peatükk.

Seadluse ulatus.

§ 1. Käesolev seadlus määrab kindlaks ohvitseridele väeliigilise põhi-ettevalmistuse andmise üldise korra rahuajal. Väeliigilise põhiettevalmistuse andmise üksikasjalise korra määrab kaitseväge juhataja, kohaldades käesoleva seadluse eeskirju.

§ 2. Väeliigi ohvitseride ettevalmistamine sõja ajal toimub kaitseväge ülemjuhataja poolt määratud alustel ja korras.

2. peatükk.

Ohvitseride ettevalmistamise koolid ja klassid.

§ 3. Väeliigi ohvitseride ettevalmistamine, välja arvatud lennuväe täiendusohvitseride ettevalmistamine, toimub sõjakoolis.

§ 4. Sõjakool jaguneb aspirantideklassideks ja ohvitserideklassideks. Aspirantideklassides antakse õpilasile väeliigi alal vajalik täiendusohvitseri ettevalmistus.

Ohvitserideklassides antakse aspirantideklassi lõpetanud õpilastele väeliigi alal vajalik kaadriohvitseri ettevalmistus.

§ 5. Lennuväe täiendusohvitseride ettevalmistamine toimub lennukoolis.

2. osa.

Täiendusohvitseride ettevalmistamine.

1. peatükk.

Täiendusohvitseride ettevalmistamine sõjakoolis.

1. jagu.

Õpilaste vastuvõtmine.

§ 6. Sõjakooli aspirantideklassid komplekteeritakse õpilastega, välja arvatud § 9 nimetatud erand, vabatahtlikul alusel.

§ 7. Sõjakooli aspirantideklassi võib võtta vastu neid tegelikult kaitseväeteenistuses, käsutus- või reservväes olevaid sõdureid ja allohvitsere, kes vastavad järgmistele tingimustele:

1) ei ole üle 27 aasta vanad;

2) omavad vähemalt keskkooli (1923. a. või 1934. a.), põllutöökeskkooli, Tallinna või Tartu pedagoogiumi, Tallinna tehnikumi täielikku haridust või merekooli 2. klassi haridust;

3) on teinud läbi vähemalt noorsõduri õppekursuse;

4) on kõlvulised oma tervisliku seisukorra ning kehaehituse poolest riviteenistuseks;

5) on olnud Eesti Vabariigi kodakondsuses vähemalt 3 aastat;

6) omavad hääleõigust Riigikogu valimistel ja rahvahääletusel ning riigiteenistuses olemise õigust;

7) ei seisa kohtu või eeluurimise all ega ole tunnustatud maksujõuetuks¹ äri alal.

§ 8. Kaitsevägede juhatajal on õigus teha erandeid eelmises (7) paragrahvis ettenähtud vanuse ülemmäära (p. 1) kohta.

§ 9. Kui vabatahtlikult sõjakooli aspirantideklassidesse astuda soovijate hulgast ei leidu vajalikul arvul kohaseid kandidaate kooli komplekteerimiseks, siis kaitsevägede juhataja määrab selleks vajaliku arvu § 7 ettenähtud tingimustele vastavaid ajateenijaid.

§ 10. Tegelikus kaitseväeteenistuses olevad sõdurid ja allohvitserid, kes soovivad astuda sõjakooli aspirantideklassi, esitavad vastava soovivalduse oma väeosa ülemale komando järjekorras, lisades soovivaldusele:

1) haridust tõendava tunnistuse;

2) allkirja, et soovivalduse esitaja vastab § 7 p. 5, 6 ja 7 nimetatud tingimustele;

3) perekonnaseisu-tunnistuse.

§ 11. Käsutus- ja reservväelased, kes soovivad astuda sõjakooli aspirantideklassi, esitavad vastava soovivalduse kaitseväe ühendatud õppeasutiste ülemale, lisades soovivaldusele:

1) haridust tõendava tunnistuse;

2) ametlikult tõestatud päevapildi;

3) lühida elulookirjelduse;

4) allkirja, et soovivalduse esitaja vastab § 7 p. 5, 6 ja 7 nimetatud tingimustele;

5) perekonnaseisu-tunnistuse;

6) tõestatud ära kirja teenistuskirjast.

§ 12. Soovivaldused sõjakooli aspirantideklassi astumiseks ühes vajalikkude dokumentidega (§ 10 ja 11) esitatakse 1. augustiks.

§ 13. Sõjakooli aspirantideklassidesse vastuvõtmiseks korraldatakse arstlik järelevaatus ja katsed kõigile neile, kes on esitanud soovivalduse aspirantideklassi astumiseks, samuti ka neile ajateenijatele, keda määratakse kooli komplekteerimiseks § 9 väljendatud korras. Arstliku järelevaatus ja katsete alusel valitakse välja kaitsevägede juhataja poolt määratud arv kandidaate kooli komplekteerimiseks.

§ 14. Sõjakooli aspirantideklassidesse vastuvõtmise korra ja katsete kavad ning hindamise, arstliku järelevaatus ja valiku alused määrab kaitsevägede juhataja.

§ 15. Katsete ja arstliku järelevaatus kestel ei saa katsetel või järelevaatusel viibivad käsutus- ja reservväelased riigilt mingisugust tasu, varustist ega toitu. Katsetega ja arstliku järelevaatusuga seotud sõidukulusid neile ei tasuta.

§ 16. Sõjakooli aspirantideklassi vastuvõetud sõdurid ja allohvitserid võetakse sõjakooli õpilaste nimekirja.

Õpilaste nimekirja võetud üleajateenijale jääb väeosas (asutuses) alale tema senine ametikoht.

Sõjakooli aspirantideklassi vastuvõetud käsutus- ja reservväelased loetakse tegelikku kaitseväeteenistusse astunuks sõjakooli ilmunise² päevast ja kustutatakse vastavalt käsutus- või reservväe arvelt.

§ 17. Sõjakooli aspirantideklassi õpilasi nimetatakse aspirantideks.

2. jagu.

Klassid, õppeaeg ja õppekavad.

§ 18. Sõjakoolis on järgmised aspirantideklassid:

- 1) jalaväeklass;
- 2) suurtükiväeklass;
- 3) inseneriväeklass.

§ 19. Jalaväeklassis antakse täiendushvitseri ettevalmistus jalaväe aspirantidele. Peale selle saavad jalaväeklassis täiendushvitseri ettevalmistuse ratsa- ja mereväe aspirandid.

Suurtükiväeklassis antakse täiendushvitseri ettevalmistus suurtükiväe, õhukaitse-suurtükiväe ja merekindluste aspirantidele.

Inseneriväeklassis antakse täiendushvitseri ettevalmistus inseneriväe aspirantidele.

Soomusväe täiendushvitseride ettevalmistamine toimub vastavalt erialale jalaväe-, suurtükiväe- või inseneriväeklassis.

§ 20. Aspirantideklassides õppivatest aspirantidest moodustatavad riviüksused määratakse kindlaks koosseisudega.

§ 21. Sõjakooli aspirantideklasside õppekavad koostatakse kaitseväge ühendatud õppeasutistes ja kinnitatakse kaitseväge juhataja poolt.

3. jagu.

Õppetöö ja teenistuse üldine käik ning praktika väeosades.

§ 22. Õppetöö eesmärgiks sõjakooli aspirantideklassides on valmistada ette juhti, kes sõja korral võib edukalt täita oma väelügis nooremohvitseri kohuseid.

§ 23. Õppetöö sõjakooli aspirantideklassides algab harilikult 1. septembril ja kestab:

- 1) jalaväeklassis — kuni üheksa kuud;
- 2) suurtükiväe- ja inseneriväeklassis — kuni kümme ja pool kuud.

Selle aja kestel korraldatakse ka katsed ja teostatakse kõik vajalikud praktilised tööd.

§ 24. Aspirandid, kes on sooritanud edukalt eelmises (23) paragrahvis ettenähtud katsed, ülendatakse juhul, kui nad ei oma allohvitseri auastet, nooremallohvitserideks ning saadetakse § 25 vastavalt praktikale.

Eelpool-nimetatud katsetel nõrkadeks osutunud aspirandid:

1) kellel sunduslik tegeliku kaitseväge teenistuse aeg on välja teenimata — saadetakse kohe pärast katseid väeosadesse praktikale jaouõlema või sellele vastavale ametikohale kuni sundusliku tegeliku kaitseväge teenistuse aja lõpuni, mil nad arvatakse käsutusväkke, ning need, kes seda väärivad, ülendatakse käsutusväkke arvamisel nooremallohvitserideks;

2) kellel sunduslik tegeliku kaitseväge teenistuse aeg on välja teenitud — arvatakse kohe pärast katseid käsutus- või reservväkke, välja arvatud need, kes enne aspirantideklassi astumist teenisid kaitseväge üleajateenijate ametikohtadel. Viimased saadetakse tagasi oma väeosadesse.

§ 25. Aspirandid, kes on edukalt sooritanud § 23 nimetatud katsed ja kellel:

1) sunduslik tegeliku kaitseväge teenistuse aeg on välja teenimata — läkitatakse pärast katseid ja praktilisi töid väeosadesse juhtimispraktikale kuni sundusliku tegeliku kaitseväge teenistuse aja lõpuni;

2) sunduslik tegeliku kaitseväeteenistuse aeg on välja teenitud — saadetakse pärast katseid ja praktilisi töid väeosadesse juhtimispraktikale kaheks kuuks.

Mereväe aspirandid läkitatakse juhtimispraktika asemel navigatsiooni läbitegemiseks mereväkke. Navigatsiooni lõpul neile korraldatakse katsed merejõudude staabis koostatud ja kaitsevägede juhataja poolt kinnitatud erikava järgi.

Aspirantideklassi edukalt lõpetanud üleajateenijad saadetakse tagasi oma väeosadesse.

§ 26. Väeosades juhtimispraktika edukalt sooritanud ja ohvitserikutsesse vääriliseks tunnustatud aspirandid esitatakse selle diviisi või vastava koondise ülemale poolt, kus nad olid praktilik, nende tegelikust kaitseväeteenistusest vabastamisel ülendamiseks lipnikkudeks.

Navigatsiooni ja navigatsiooni lõpul ettenähtud katsed edukalt sooritanud ning ohvitserikutsesse väärilisteks tunnustatud mereväe aspirandid esitatakse merejõudude juhataja poolt nende tegelikust kaitseväeteenistusest vabastamisel ülendamiseks lipnikkudeks.

Aspirante, keda jäetakse teenima üleajateenijatena, lipnikkudeks ülendamiseks ei esitata.

§ 27. Aspirantide teadmiste ja oskuste hindamise alused katsetel ja juhtimispraktika alused väeosades määrab kindlaks kaitsevägede juhataja.

2. peatükk.

Täiendusohvitseride ettevalmistamine lennukoolis.

1. jagu.

Õpilaste vastuvõtmine.

§ 28. Lennukool komplekteeritakse õpilaste vabatahtlikul alusel.

§ 29. Lennukooli võib vastu võtta neid kodanikke, kes vastavad käesoleva seadluse § 7 p. 4—7 toodud vastuvõtmise tingimustele ja kes:

1) ei ole alla 18 aasta ega üle 21 aasta vanad;

2) omavad vähemalt keskkooli (1923. a.), gümnaasiumi, Tallinna või Tartu pedagoogiumi või Tallinna tehnikumi haridust;

3) on kõlvulised lennuteenistuseks.

§ 30. Lennukooli astuda soovijad esitavad vastava sooviavalduse õhukaitse ülemale, lisades sooviavaldusele käesoleva seadluse § 11 p. 1—5 loendatud dokumendid.

Alaeline, kes soovib astuda lennukooli, peab ühes sooviavaldusega esitama isa, ema või eestkostja ametlikult tõestatud nõusoleku.

§ 31. Sooviavaldused lennukooli astumiseks esitatakse vähemalt kaks kuud enne õppetöö algust lennukoolis.

§ 32. Uute õpilaste vastuvõtmine lennukooli tehakse iga kord avalikult teatavaks vähemalt kuus kuud enne õppetöö algust.

§ 33. Lennukooli astuda soovijatele korraldatakse katsed ning arstlik järelevaatus. Katsete ja arstliku järelevaatusel alusel valitakse välja kaitsevägede juhataja poolt määratud arv kandidaate lennukooli komplekteerimiseks.

§ 34. Õpilaste vastuvõtmise korra ja katsete kavad ning hindamise, arstliku järelevaatusel ja valiku alused määrab kaitsevägede juhataja.

§ 35. Katsete ja arstliku järelevaatusel ei saa lennukooli astuda soovijad kodanikud, kes ei seisa tegelikus kaitseväeteenistuses, riigilt mingisu-

gust tasu, varustist ega toitu. Katsetega ja arstliku järelevaatusega seotud sõidukulusid neile ei tasuta.

§ 36. Lennukooli vastuvõetud kodanikud võetakse lennukooli õpilaste nimekirja ja loetakse tegelikku kaitseväeteenistusse astunuteks lennukooli ilmumise päevast.

§ 37. Lennukooli õpilasi nimetatakse aspirantideks.

2. jagu.

Õppekava, õppetöö ja teenistuse üldine käik.

§ 38. Lennukooli õppekava koostatakse õhukaitse juhatuses ja kinnitatakse kaitsevägede juhataja poolt.

§ 39. Õppetöö lennukoolis kestab mitte üle 22 kuu. Selle aja kestel korraldatakse ka katsed.

Aspirantide teadmiste ja oskuste hindamise alused katsetel määrab kindlaks kaitsevägede juhataja. Katsed teostatakse õhukaitse ülema korraldusel.

§ 40. Õppetöö kestel lennukoolist lahkuvad aspirandid:

1) kellel sunduslik tegeliku kaitseväeteenistuse aeg on välja teenitud — arvatakse käsutusväkke;

2) kellel sunduslik tegeliku kaitseväeteenistuse aeg on välja teenimata — saadetakse sundusliku tegeliku kaitseväeteenistuse aja väljateenimiseks väeosadesse.

§ 41. Aspirandid, kes edukalt on õppinud lennukoolis ühe aasta, ülendatakse nooremallohvitserideks.

§ 42. Paragrahvis 39 ettenähtud katsed edukalt sooritanud ja ohvitserikutsale väärilisteks tunnustatud aspirandid esitatakse õhukaitse ülema poolt nende tegelikust kaitseväeteenistusest vabastamisel ülendamiseks lipnikkudeks ja kinnitamiseks kaitseväge lendurikutses.

Aspirante, keda jäetakse teenima üleajateenijatena, lipnikkudeks ülendamiseks ei esitata.

§ 43. Aspirandid, kes ei suutnud lõpetada lennukooli, vabastatakse tegelikust kaitseväeteenistusest ja arvatakse käsutusväkke.

3. osa.

Sõjakooli aspirantideklassi ja lennukooli lõpetanud aspirantide valik ettevalmistamiseks kaadriohvitserideks.

§ 44. Sõjakooli aspirantideklassi ja lennukooli lõpetanud aspirantide seast, kes soovivad saada kaadriohvitserideks, valitakse välja vajalik arv kõlvulisi kandidaate kaadriohvitserikutsale ettevalmistamiseks. Vajaliku arvu ja valiku alused määrab kaitsevägede juhataja.

§ 45. Sõjakooli aspirantideklassi lõpetanud aspirandid, kes on välja valitud kaadriohvitserikutsale ettevalmistamiseks, määratakse teenima väeosadesse kuni sundusliku tegeliku kaitseväeteenistuse aja väljateenimiseni.

§ 46. Eelmises (45) paragrahvis tähendatud sundusliku teenistusaaja välja teeninud aspirandid, kes on tunnustatud väeosatulema poolt kaadriohvitserikutsale ettevalmistamise väärilisteks, jäetakse väeosas teenima portupei-aspirantidena üleajateenijate-allohvitseride ametikohtadele.

§ 47. Lennukooli lõpetanud aspirandid, kes on välja valitud kaadriohvitserikutsale ettevalmistamiseks, määratakse teenima portupei-aspirantidena üleajateenijatena lennuväeosadesse lendurite ametikohtadele.

§ 48. Portupei-aspirandid võivad osa võtta ohvitserideklassi vastuvõtmiseks korraldatavatest katsetest kolm korda. Portupei-aspirandid, kes on kolm korda tagajärjetult võtnud osa sisseastumise võistluskatsetest või kelle vanus ületab vastuvõtmiseks ettenähtud vanuse ülemmäära (§ 51), vabastatakse tegelikust kaitseväeteenistusest, kusjuures neid, kes seda väärivad, võidakse ülendada nooremleitnantideks täiendusohvitseri õigustega.

§ 49. Portupei-aspirantide teenistuskäigu väeosades määrab kindlaks kaitsevägede juhataja.

4. osa.

Kaadriohvitseride ettevalmistamine.

1. peatükk.

Õpilaste vastuvõtmine.

§ 50. Sõjakooli ohvitserideklassid komplekteeritakse õpilastega vaba-tahtlikul alusel.

§ 51. Sõjakooli ohvitserideklassi võib vastu võtta portupei-aspirante, üleajateenijaid-allohvitsere ja tegelikus kaitseväeteenistuses olevaid kõrgema haridusega täiendusohvitseri, kes vastavad järgmistele tingimustele:

1) ei ületa vanuselt: täiendusohvitserid — 30 aastat, portupei-aspirandid ja üleajateenijad-allohvitsersid — 27 aastat;

2) on teeninud kaitseväes vahetult enne ohvitserideklassi astumist täiendusohvitserina vähemalt 1 aasta või portupei-aspirandina või üleajateenijana-allohvitsersina vähemalt 2 aastat juhtimise ametiala ametikohtadel;

3) omavad vähemalt keskkooli (1923. a.), gümnaasiumi, Tallinna tehnikumi, Tallinna või Tartu pedagoogiumi haridust;

4) on väeosaülemale poolt atesteeritud kõlvulisteks kaadriohvitserikutsesele ettevalmistamiseks.

Peale selle võetakse ohvitserideklassi vastu topo-hüdrograafia kursuse lõpetanud kaitseväelasi kaitsevägede juhataja määramisel.

§ 52. Kaitsevägede juhatajal on õigus teha erandeid eelmises (51) paragrahvis ettenähtud vanuse ülemmäära ja ohvitserideklassi astumiseks nõutava kaitseväeteenistuse kestuse alammäära (p. 2) kohta.

§ 53. Täiendusohvitserid, portupei-aspirandid ja üleajateenijad-allohvitsersid, kes soovivad astuda sõjakooli ohvitserideklassi, esitavad vastava sooviavalduse väeosaülemale komando järjekorras. Väeosaülemale kohuseks on valvata, et soovijad vastaksid § 51 nõutud tingimustele.

§ 54. Sooviavaldused sõjakooli ohvitserideklassi astumiseks esitatakse vähemalt kolm kuud enne ohvitserideklassi avamist.

§ 55. Sõjakooli ohvitserideklassid avatakse vastavalt vajadustele kaitsevägede juhataja korraldusel kaitsevägede staabi ülemale ettepanekul.

Sõjakooli ohvitserideklassi avamine tehakse iga kord avalikult teatavaks vähemalt üks aasta enne ohvitserideklassi vastuvõtmiseks korraldatavate võistluskatsete algust.

§ 56. Sõjakooli ohvitserideklassi vastuvõtmiseks korraldatakse vähemalt üks kuu enne ohvitserideklassi avamist võistluskatsed ja arstlik järelevaatus. Võistluskatsete ja arstliku järelevaatuse alusel valitakse välja kaitsevägede juhataja poolt määratud arv kandidaate ohvitserideklasside komplekteerimiseks.

§ 57. Sõjakooli ohvitserideklassidesse vastuvõtmise korra ja võistluskatsete kavad ning hindamise, arstliku järelevaatuse ja valiku alused määrab kaitseväge juhataja.

§ 58. Sõjakooli ohvitserideklassi vastuvõetud täiendusohvitserid, portupei-aspirandid ja üleajateenijad-allohvitsid kustutatakse väeosade nimekirjadest ning viiakse üle kaitseväge ühendatud õppeasutistesse.

§ 59. Täiendusohvitserid, kes ei suutnud sooritada sõjakooli ohvitserideklassi sisseastumise katseid, arvatakse reservväkke.

§ 60. Sõjakooli ohvitserideklassi vastuvõetud portupei-aspirandid ja üleajateenijad-allohvitsid ühendatakse lipnikkudeks.

2. peatükk.

Klassid, õppeaeg ja õppekavad.

§ 61. Sõjakoolis on järgmised ohvitserideklassid:

- 1) jalaväeklass;
- 2) suurtükiväeklass;
- 3) inseneriväeklass;
- 4) mereväeklass.

§ 62. Jalaväeklassis antakse kaadriohvitseri ettevalmistus jalaväge põhikava järgi jala-, ratsa- ja lennuväe täiendusohvitseridele.

Suurtükiväeklassis antakse kaadriohvitseri ettevalmistus suurtükiväge põhikava järgi suurtükiväe ja õhukaitse suurtükiväe täiendusohvitseridele.

Inseneriväeklassis antakse kaadriohvitseri ettevalmistus inseneriväge põhikava järgi inseneriväge täiendusohvitseridele.

Mereväeklassis antakse kaadriohvitseri ettevalmistus mereväe põhikava järgi mereväe ja merekindluste täiendusohvitseridele.

Soomusväe kaadriohvitseride ettevalmistamine toimub vastavalt erialale — jalaväe-, suurtükiväe- või inseneriväeklassis.

§ 63. Õppetöö sõjakooli ohvitserideklassides kestab mitte üle 1 aasta ja 8 kuu.

§ 64. Sõjakooli ohvitserideklasside õppekavad koostatakse kaitseväge ühendatud õppeasutistes ja kinnitatakse kaitseväge juhataja poolt.

3. peatükk.

Õppetöö ja teenistuse üldine käik ning praktika väeosades.

§ 65. Õppetöö eesmärgiks sõjakooli ohvitserideklassides on valmistada ette kaitseväge juhti, kes edukalt võib täita kõiki nooremohvitseri ülesandeid nii rahu- kui ka sõjaajal.

§ 66. Õppetöö sõjakooli ohvitserideklassides algab harilikult septembrikuu algul ja kestab:

- 1) jalaväeklassis — üks aasta;
- 2) teistes klassides — 1 aasta ja 8 kuud.

Selle aja kestel korraldatakse ka katsed ja teostatakse kõik vajalikud praktilised tööd.

§ 67. Õpilased, kes edukalt on läbi teinud õppetööd sõjakooli ohvitserideklassi kava ulatuses (§ 66), loetakse sõjakooli lõpetanuteks.

§ 68. Sõjakooli ohvitserideklassi lõpetamisega omandavad kõrgema haridusega täiendusohvitserid kaadriohvitseri õigused, kusjuures need, kes ei oma nooremleitnandi auastet, ühendatakse nooremleitnantideks kaadriohvitseri õigustega.

Sõjakooli ohvitserideklassi lõpetanud keskkooli haridusega täiendusohvitserid läkitatakse kuueks kuuks väeosadesse juhtimispraktikale. Väeosades juhtimispraktika edukalt sooritanud ja selle diviisi või vastava koondise ülema poolt, kus nad viibisid praktikal, kaadriohvitserikutsele väärilisteks tunnustatud täiendusohvitserid ülendatakse nooremleitnantideks kaadriohvitseri õigustega.

§ 69. Õpilasi, kes omal soovil lahkuvad sõjakooli ohvitserideklassist, kui nad ei oma nooremleitnandi auastet, võidakse ülendada nooremleitnantideks täiendusohvitseri õigustega.

§ 70. Sõjakooli ohvitserideklassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise alused katsetel ning ohvitserideklassi lõpetanud täiendusohvitseride juhtimispraktika alused määrab kindlaks kaitseväge juhataja. Katsed teostatakse kaitseväge ühendatud õppeasutiste ülema korraldusel.

§ 71. Täiendusohvitserid, kes ei suutnud lõpetada sõjakooli ohvitserideklassi või keda ei ole tunnustatud kaadriohvitserikutse väärilisteks diviisi või vastava koondise ülema poolt (§68), arvatakse reservväkke, kusjuures neid, kes ei oma nooremleitnandi auastet, võidakse reservväkke arvamisel ülendada nooremleitnantideks täiendusohvitseri õigustega.

5. osa.

Vabastamine sõjakoolist ja lennukoolist enne õppetöö lõppu.

§ 72. Sõjakooli aspirantideklassides ja lennukoolis õppivaid aspirante võib vabastada enne õppetöö lõppu õppetööst vastavalt kaitseväge ühendatud õppeasutiste ülem või õhukaitse ülem järgmistel juhtudel:

1) kui haiguse või kehaliste vigastuste tõttu aspirant arstliku komisjoni otsusega on tunnustatud rivi- või lennuteenistuseks kõlbmatuks;

2) kui aspirant on nõrga edasijõudmisega õppustes või distsipliini- nõuetele mittevastava ülalpidamisega.

Aspirandid, kes on sõjakooli aspirantideklassist või lennukoolist vabastatud, läkitatakse tagasi väeosadesse või arvatakse käsutus- või reservväkke.

§ 73. Sõjakooli ohvitserideklassides õppivate täiendusohvitseride vabastamine toimub Ohvitseride teenistuskäigu seadluses kindlaksmääratud korras.

§ 74. Kaitseväeteenistuseks tervislikult kõlbmatuks tunnustatud sõjakooli ja lennukooli õpilased vabastatakse kaitseväeteenistusest Kaitseväeteenistuse seaduses ettenähtud korras.

6. osa.

Lõppeeskirjad.

§ 75. Käesolevat seadlust kohaldatakse arvates 1. juunist 1935.

§ 76. Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse:

1) Ohvitseride ettevalmistamise seadlus (RT 71 — 1930);

2) Sõjaväe seadluste XV raamatu (neljas väljaanne) § 1169—1172, 1177—1218, 1251—1307, 1495—1540;

3) Mereväe seadluste kogu III raamatu (1910. a. väljaanne) § 64—85.

§ 77. Vajalikud ülemineku-reeglid ning -juhendid käesoleva seadluse elluviimiseks ja teostamiseks annab Kaitseminister kaitsevägede staabi ülema ettepanekul.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

P. Lill
kindral-major
Kaitseminister.

762. Vabariigi Valitsuse otsus 23. oktoobrist 1935.

1. Lubada Riigivanema poolt dekreedina antud Tööstuslikkude koolide muutmise seaduse (RT 59 — 1935) § 15 põhjal avada tööstuskoolide juures eelklass algkooli lõpetanuile ja võtta selle klassi õppejõudude palgad riigi ja avalikkudes koolides ning õigustega erakoolides riigi kanda Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses.

2. Lubada avada p. 1 nimetatud eelklass Riigi tööstuskooli ja Lääne-maa tööstuskooli juures, arvates 1935/1936 õppeaastast.

3. Lubada avada p. 1 nimetatud eelklass teiste avalikkude ja õigustega era tööstuskoolide juures tarviduse järgi, alates 1936/1937 õppeaastast ja hiljem, Haridus- ja sotsiaalministri otsusel selles ulatuses, kui võimaldavad eel- arvesse võetud summad.

Peaminister K. Päts.
Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.
Riigisekretär K. Terras.

763. Äädika ja äädikahappe müügi määrus.

Alus: Elatisvahendite seaduse § 26 ja Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 4 p. 26 ja § 39.

§ 1. Elatisvahendina äädika nime all on lubatud liikvele lasta ainult käärimise teel valmistatud loomulikku saadust, mida peab liikvelelaskmisel nimetatama selle aine järgi, millest ta on valmistatud ilma ühegi lisandita (viinaäädikas, veiniäädikas j.n.e.).

Liikvelelastav äädikas võib sisaldada 6—14% kaalu järgi puhast absoluutset äädikhapet.

§ 2. Elatisvahendina äädikahappe nime all on lubatud liikvele lasta destilleerimisel saadud äädikhapet, mis sisaldab 30% kaalu järgi puhast absoluutset äädikhapet.

Destilleerimisel saadud äädikahape, mis sisaldab üle 30% kaalu järgi puhast absoluutset äädikhapet, kuulub II järgu mürgiste ja kangemõjuliste ainete nimekirja ja on vabamüügil keelatud.

§ 3. Äädikat ja äädikhapet võib elatisvahendina liikvele lasta kinnistes pudelites või lahtiselt, kusjuures lahtiselt, s.o. ostja pudelisse võib äädikat ja äädikhapet müüa ainult vabamüügi apteekidest ja tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse loa alusel tegutsevaist kosmeetika-, rohu- ja värvikauplustest. Toiduainetekauplustest võib äädikat lahtiselt müüa ainult valmistusasutuses

täidetud balloonidest, mis varustatud äädika väljalaskmiseks klaassifooniga.

Müügikohtades, kust äädikahappe lahtine müük lubatud ei ole, on lah-tise äädikahappe hoidmine keelatud.

§ 4. Kõik nõud, milles äädikas või äädikhape liikvele lastakse, peavad kandma etiketti, millele märgitud asutuse nimi ja asukoht, kus nõu täide-tud, äädika või äädikahappe täpne nettokaal grammides ja täpne kangus prot-sentides kaalu järgi, samuti viis, kuidas sellest äädikast või äädikhappest valmistada toiduks kõlblikku lahendust.

§ 5. Äädikat ja äädikhapet võib kinnistes pudelites liikvele lasta ainult niisuguste kaaluhulkadena, mille grammide arv on jagatav 50-ga, äädikat alates 150 grammist, äädikhapet alates 50 grammist.

Äädika ja äädikahappe pudelis sisalduv tõeline kaaluhulk võib erineda etike-til märgitud nettokaalust äädikal mitte üle 5% ja äädikhappel mitte üle 3%.

§ 6. Äädika ja äädikahappe tõeline kangus võib erineda etiketil märgitud kangusest äädikal mitte üle 0,3% ja äädikhappel mitte üle 0,5%. Kangus määratakse tiitrimisel normaal-kaaliumhüdrosüüdilahusega indikaatoriks fe-noolftaleiin.

Kui äädikahappe hulk, mis vastab 0,1 g puhta absoluutse äädikhap-pele, täita destilleeritud veega kahe sm^3 -ni, lisada 0,3 sm^3 kaaliumpermanga-naadilahust (1 : 1000) ja soendada ühe minuti jooksul keeval vesivannil, ei tohi segu violett värvust kaotada.

Peale selle peavad elatisvahendina liikvelelastavad äädikas ja äädikhape vastama kõigi nõuetele puhtuse ja kõlblikkuse suhtes, mis on toodud äädika ja äädikahappe kohta maksvas farmakopöas.

§ 7. Äädikahappe lahjendamine elatisvahendina tarvitatava 30% kaalu järgi puhast absoluutset äädikhapet sisaldava äädikahappe valmistamiseks ja selle pudeleisse täitmine on lubatud väljaspool laboratooriume ja vabamüügi apteeki ainult maitseainete tööstustes, mis selleks loa saanud vastavalt maa või linna või tervishoiu alal linnaõigustega aleviarstilt.

§ 8. Äädikhapet on keelatud liikvele lasta äädika nime all või kääri-mise teel valmistatud äädika imitatsioonina, värvida selle värvust või lisada sellele.

§ 9. Äädikas ja äädikhape, mis elatisvahendina liikvele lastakse mitte-vastavalt käesoleva määruse nõuetele, loetakse võltsituks.

§ 10. Käesolev määrus hakkab kehtima 6 kuud peale avaldamise. Samast ajast kaotab kehtivuse Määrus äädikahappe, -essentsi ja äädika kohta (RT 39 — 1928).

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktor dr. Möttus.

764. Kohalikkudes vabrikutes ületöötamiseks sissetoodavate ja pärast ületöötamist välismaale tagasisaadetavate töötlemata kangaste tollita sisselaskmise ja nende ületöötamiseks tarvitatud toorainete sisseveotollimaksu tagasimaksmise määruse muutmise määrus.

Antud Majandusministri poolt 23. oktoobril 1935.

Alus: Tolliseadustiku § 235 (RT 45/46 — 1923).

I.

Kohalikkudes vabrikutes ületöötamiseks sissetoodavate ja pärast üle-töötamist välismaale tagasisaadetavate töötlemata kangaste tollita sisselaskmise

ja nende ületöötamiseks tarvitatud toorainete sisseveotollimaksu tagasimaks-mise määruise § 1 (RT 25 — 1935) muudetakse ja pannakse maksma järgmi-ses redaktsioonis:

§ 1. Majandusministeeriumi tööstusosakonna loal lubatakse kohalik-kudele vabrikutele töötlemata kangaid:

a) tooreid pleekimata puuvillkangaid (sisseveotariifi § 187 p.p. 1-a, 2-a ja 3-a);

b) kirjult koetud töötlemata puuvillkangaid (sisseveotariifi § 188 p.p. 1—3);

c) töötlemata siidi- ja kunstiidikangaid (sisseveotariifi § 195 p. 1);

d) töötlemata poolkunstiidikangaid (sisseveotariifi § 197 p. 1);

e) töötlemata kunstiidist silmkoetud ja trikooriidid (sisseveotariifi § 204 p. 1-b) ja

f) töötlemata villaseid kangaid (sisseveotariifi § 199 p.p. 1 ja 2) tollita sisse tuua ületöötamiseks, s.o. pleegitamiseks, merseriseerimiseks, värvimiseks, trükkimiseks, apreteerimiseks j.n.e. ja ületöötatult välismaale tagasi saata järgnevates §§ nimetatud tingimustel.

II.

Käesolev määrus hakkab maksma avaldamisega.

Majandusminister K. Selter.

Tööstusosakonna direktor O. Hinto.

Türi linnavalitsuselt 7. oktoobril 1935 vastu võetud ja Sisemi-nistri resolutsiooniga 9. oktoobrist 1935 kinnitatud

765. Sundmäärus juuksetööstuste ja habemeajamise töötubade kohta Türi linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p.p. 18 ja 26 ning Omaavalitsuse ajutise järe-l-valve seaduse (RT 78 — 1919; 41 — 1934 ja 109 — 1934 art. 854) § 3^a põhjal.

§ 1. Juukselõikamise, lõkkimise ja habemeajamise, samuti ka juukse ja kuldade värvimise ning küünte puhastamise töötoad võivad asuda ruumes, mis vastavad käesolevale sundmäärusele. Töötubade pidajail on keelatud alata tegevust enne kui ruumid on linnavalitsuselt kõlblikkudeks tunnistatud.

§ 2. Paragrahvis 1 nimetatud töötube võivad avada ka tööoskuse tun-nistusega isikud, kui nendes töötubades tegelikult töötab ja töö eest vastutab tööoskuse tunnistusega isik.

§ 3. Töötoa ruumid peavad olema puhtad, hästi valgustatud ja õhu-puhastuse võimalusega. Põrandad peavad olema siledad ja värvitud või kaetud linoleumiga.

§ 4. Töötoa ruume ei tohi kasutada elamiseks ega mingisuguseks muuks otstarbeks. Eluruumid peavad olema eraldatud kindla vaheseinaga töötoast, milles võib olla eluruumi viiv uks. Eluruumil peab olema veel eraldi sissekäik.

§ 5. Juukselõikamise ja habemeajamise ruumes asuv mööbel peab olema lakeeritud, poleeritud või heleda õlivärviga värvitud ja alati korras ning puhas. Valge korvmööbel võib olla ka värvimata.

§ 6. Igas töötoas peab olema jooksva veega (kraaniga) pesemise sissesead.

§ 7. Tarvitusel olevad rätikud, linad j.n.e. peavad olema puhtad, nende teistkordne tarvitamine pesemata on keelatud. Ligniinpaber ja puuvill tulevad hävitada pärast nende tarvitamist. Keelatud on määrdinud pesu hoidmine töötoas.

§ 8. Töötubades töötavad isikud peavad oma käsi pesema enne iga töötarvitaja juurde tööle asumist ja kandma töö juures valget pestavast riidest puhast kuube või kitlit.

§ 9. Kõik tööriistad peavad olema alati puhtad ja enne tarvitamist desinfitseeritud. Töötoas, kus puuduvad desinfitseerimiseks sellekohased aparaadid, tulevad vahupintsliid pärast igakordset tarvitamist keeva veega puhtaks pesta; habemenoad, käärid ja juukselõikamise masinad puhastada piiritusega (mitte alla 70°). Kammid ja harjad tulevad pesta kuuma sooda-veega, sublimaadi või 2% formaliini sulatisega.

Tekkinud lõikehaavade desinfitseerimiseks tuleb tarvitada joodtintuuri või 1% tümoolpiirituse lahu.

Märkus. Keelatud on maarjajääkivi tarvitamine.

§ 10. Töötoa omanik peab valvama selle järele, et isikud, kellel mingi naha- või nakkushaigus, töötoas ei töötaks, kui arst pole seda lubanud. Töötoa omanik on kohustatud kõik töötoas teotsevad isikud enne teenistusse võtmist nakkushaiguste suhtes linnaarsti poolt laskma omal kulul läbi vaadata. Linnaarstil on õigus igal ajal kontrollida töötubades teotsevate isikute tervislikku seisukorda.

Arstliku järelevaatuse tagajärjed kantakse sellekohasesse kontrollraamatusse, mille peab muretsema töötoa pidaja ja hoidma töötoas ning tervishoiuarsti nõudmisel igakord kohe ette näitama, kes kontrollraamatusse järelevaatuse aja ja oma allkirja sisse märgib. Sellesse raamatusse peab töötoa pidaja sisse kandma kõik töötoas töötavate isikute nimed ja elukohad.

§ 11. Töötoas on keelatud tööd teha ilmselt naha- või nakkushaigust põdevate isikute juures, kui nad ei esita arstitunnistust selle kohta, et nende haigus pole nakkav.

§ 12. Juukselõikamise, lokiimise ja habemeajamise, samuti ka juukse ja kulmude värvimise ning küünte puhastamise töötoad võivad olla avatud:

1) kõikidel äripäevadel kella 8—20;

2) vaikselt laupäeval, nelipühi, võidupüha ja jõulupühade laupäeval ning vana-aastal (31. detsembril) kella 8—18³⁰;

3) nädalapühapäevadel, ülestõusmisepühade teisel ja kolmandal, nelipühi teisel ja jõulupühade teisel ja kolmandal päeval kella 8—11.

§ 13. Juukselõikamise, lokiimise ja habemeajamise, samuti ka juukse ja kulmude värvimise ning küünte puhastamise töötoad peavad olema suletud: uusaastal (1. jaanuaril), kolmekuningapäeval (6. jaanuaril), iseseisvuse päeval (24. veebruaril), palvapäeval, suurel-reedel, ülestõusmise pühade esimesel päeval, kevadpühal (1. mail), taevaminemise pühal, nelipühi esimesel päeval, võidupühal (23. juunil), jaanipäeval (24. juunil), usupuhastuse pühal (31. oktoobril), surnutepühal ja jõulupühade esimesel päeval.

§ 14. Käesolev sundmäärus peab olema välja pandud igas töötoas nähtavale kohale.

§ 15. Süüdlased käesoleva sundmääruse rikkumises karistatakse Kriminaalseadustiku § 122 põhjal.

§ 16. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea A. Viirmaa.
Sekretär M. Kilksion.